

Dysoxylum densiflorum (Blume) Miq.

ตาเลื่อกลางสาต

วงศ์ MELIACEAE

ชื่อพื้นเมือง :

ไม้ต้น ขนาดกลางถึงใหญ่ สูงได้ถึง 30 ม. เรือนยอดกลมแน่น มีพุ่มเป็นแผ่นสูงได้ถึง 3 ม. เปลือกสีน้ำตาลอมส้มถึงน้ำตาลเข้มหรือเทาออกเขียวอ่อน มีช่องอากาศใหญ่ เรียบถึงแตกหยาบหรือเป็นเกล็ดเหลี่ยมค่อนข้างเปราะ เปลือกในสีครีมถึงเหลืองอ่อน มีเส้นใยแน่น มีกลิ่นเปรี้ยว ยาวขาวไม่ชัด(บางที่มีในกิ่ง) ใบยาวได้ถึง 1.5 ม. ออกเวียนสลับแน่นที่ปลายกิ่ง ใบประกอบแบบขนนกปลายเดี่ยว ใบย่อย 5-8 คู่ ออกกึ่งตรงข้าม กว้าง 5-8 ซม. ยาว 14-20 ซม. ใบย่อยด้านข้างรูปรีแกมรูปไข่ ปลายเรียวแหลม โคนหูกึ่งถึงรูปหัวใจ เบี้ยวชัด ใบย่อยที่ปลาย รูปไข่กลับแกมรี โคนไม่เบี้ยว ใบแก่สีเขียวเข้มเป็นมัน เกลี้ยงด้านบน ด้านล่างสีอ่อนกว่า มักมีขนสีออกน้ำตาลบนเส้นใบ เส้นใบประมาณ 14 คู่ โค้งชัน ใบข้างก้านใบย่อยยาวประมาณ 5 มม. ใบที่ปลายก้านใบย่อยยาวได้ถึง 12 มม. กิ่งมีตาดยอดคล้ายกำป็น ดอกสีขาว ดอกแก่สีน้ำตาลอมส้ม กลิ่นหอม ออกเป็นช่อแคบเรียบ หรือพบบ้างที่แตกกิ่งคล้ายช่อเชิงลด ยาวได้ถึง 10 ซม. ช่อเดี่ยวๆ หรืออยู่รวมกันหลายช่อตามกิ่งใหญ่ แต่ไม่พบออกตามลำต้น (พบบ้างออกที่ซอกใบด้วย) แกนกลางช่อมีขนเส้นไหม ก้านดอกยาว 2-3 มม. มีขน กลีบเลี้ยงยาวประมาณ 2.5 มม. รูปประฆัง จักจี้ 4 พู มีขนละเอียด กลีบดอก 4 กลีบ ยาว 8-12 มม. รูปขอบขนานแคบปลายแหลม ซ้อนกัน มีขนกระจายด้านนอก หลอดเกสรเพศผู้ปลาย 8(9) พู แบนหรือเป็นแอ่งสลับกับอับเรณู ค่อนข้างเกลี้ยงด้านนอก มีขนด้านใน จานฐานดอกขนาด 3-4 มม. รูปทรงกระบอก ขอบเป็นพูไม่เท่ากัน เกลี้ยงหรือมีขนกระจาย รังไข่มี 3(4) ช่อง ขนละเอียด ผล กว้างได้ถึง 2 ซม. ยาวได้ถึง 4 ซม. ออกเดี่ยวหรือเป็นช่อแคบ ยาวได้ถึง 10 ซม. ผลรูปลูกข้างหรือคล้ายลูกแพร์ สีเขียวอมเทาขุ่น มีขนเส้นไหมเมื่ออ่อน หนามัน มียางขาว แก่แตกออก 3(4) ส่วน เมล็ดดำ 2-4 เมล็ด มีเยื่อบางสีขาว หุ้มบางส่วนพบทั่วไปในป่าดิบที่ต่ำหรือป่าบนเขา สูงได้ถึง 900 ม. มักพบบนหินปูนหรือชายป่า

ข้อมูลอ้างอิง : ไชยอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปพ. 2559. 792 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาพฤกษศาสตร์แห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาพฤกษศาสตร์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

